

1952 nr. 100 23. desember**Lög um íslenskan ríkisborgarétt**

■ **1. gr.** [Barn öðlast íslenskt ríkisfang við fæðingu:

1. ef það er skilgetið og faðir þess eða móðir er íslenskur ríkisborgari,

2. ef það er óskilgetið og móðir þess er íslenskur ríkisborgari.]¹⁾

□ Barn, sem fundist hefur hér á landi, telst, þar til annað reynist sannara, vera íslenskur ríkisborgari.

¹⁾ L. 49/1982, 1. gr.

■ **2. gr.** Nú eiga íslenskur karlmaður og erlend kona börn saman áður en þau ganga í hjónaband, og öðlast börnin þá íslenskt ríkisfang við giftingu foreldranna, ef þau hafa eigi gengið í hjónaband og eru eigi fullra 18 ára.

■ **[2. gr. a.** Erlent barn, sem með leyfi íslenskra stjórnvalda hefur verið ættleitt af hjónum, sem bæði eru íslenskir ríkisborgarar, eða af einstaklingi, sem er íslenskur ríkisborgari, og sem ásamt ættleiðendum (ættleiðanda) á lögheimili hér á landi, öðlast íslenskt ríkisfang ef ættleiðendur (ættleiðandi) tilkynna dómsmálaráðuneytinu skriflega þá ósk sína, áður en barnið nær 7 ára aldri. Öflun ríkisfangs samkvæmt þessari grein fær gildi er staðfesting á því er gefin út.]¹⁾

¹⁾ L. 49/1982, 2. gr.

■ **3. gr.** [Útlendingur, sem átt hefur lögheimili hér á landi samfleytt frá því að hann náði 16 ára aldri og að auki hefur búið hér áður eigi skemur en 5 ár samanlagt, öðlast íslenskt ríkisfang með því að tilkynna dómsmálaráðuneytinu skriflega þá ósk sína, eftir að hann hefur náð 21 árs aldri, en innan fullnaðs 23 ára aldurs. Eigi hann hvergi ríkisfang eða sanni, að hann muni missa erlends ríkisfangs síns er hann öðlast íslenskt ríkisfang, getur hann gefið yfirlýsingu þessa, þegar hann er fullra 18 ára, enda hafi hann, þegar yfirlýsingin er gefin, átt lögheimili hér á landi síðustu 5 árin og að auki búið hér áður eigi skemur en 5 ár samanlagt.]¹⁾

□ Eigi ríkið í öfriði, getur borgari í óvinaríki ekki öðlast íslenskt ríkisfang samkvæmt þessari grein. Sama á við um þann, sem ekki á ríkisborgarétt í neinu ríki, en hefur síðast átt ríkisborgarétt í óvinaríki.

¹⁾ L. 49/1982, 3. gr.

■ **4. gr.** Nú hefur einhver, sem öðlast hefur íslenskt ríkisfang við fæðingu og átt hefur hér lögheimili til fullnaðs 18 ára aldurs, misst íslensks ríkisfangs síns, og fær hann þá ríkisfangið að nýju, hafi hann átt hér lögheimili síðustu 2 árin, með því að tilkynna dómsmálaráðuneytinu skriflega þá ósk sína. Sé hann ríkisborgari í öðru landi, stoðar slík yfirlýsing þó því aðeins, að hann sanni, að hann við þetta missi hins erlenda ríkisborgararéttar.

■ **5. gr.** [Fái einhver ríkisfang, samkvæmt 3. og 4. gr., og öðlast þá jafnframt skilgetin ógift börn hans undir 18 ára aldri, sem eiga lögheimili hér á landi, ríkisfangið. Þetta nær þó eigi til barna, sem eftir hjúskaparslit foreldranna eða skilnað þeirra að borði og sæng eru falin forráðum hins foreldrisins.

□ Ákvæði 1. málsl. 1. mgr. gildir með sama hætti um samband óskilgetins barns og móður þess, nema faðir þess sé útlendingur og hann hafi forráð barnsins.]¹⁾

¹⁾ L. 49/1982, 4. gr.

■ **6. gr.** Ríkisborgarétt má veita með lögum samkvæmt stjórnarskránni.

□ Áður en umsóknir um ríkisborgarétt eru lagðar fyr-

ir Alþingi, skal dómsmálaráðuneytið fá um þær umsagnir lögreglustjóra og sveitarstjórna á dvalarstöðum umsækjenda.

□ Eigi sá börn, sem ríkisborgarétt fær með lögum, fer um þau eftir ákvæðum 5. gr., nema lögin láti öðruvísi um mælt.

■ **7. gr.** Íslensks ríkisfangs missir

1. sá, sem hlýtur erlent ríkisfang samkvæmt umsókn sinni eða skýlausu samþykki,

2. sá, sem hlýtur erlent ríkisfang með því að ganga í opinbera þjónustu í öðru ríki,

3. ógift barn undir 18 ára aldri, sem verður erlendur ríkisborgari með þeim hætti, að foreldrar þess, sem hafa forráð þess, fá erlent ríkisfang samkvæmt 1. eða 2. tölul. greinarnnar, eða foreldri, sem hefur eitt forráð barnsins eða ásamt hinu, sem ekki er íslenskur ríkisborgari, fær erlent ríkisfang með fyrrnefndum hætti, . . .]¹⁾

¹⁾ L. 49/1982, 5. gr.

■ **8. gr.** Íslenskur ríkisborgari, sem fæddur er erlendis og aldrei hefur átt lögheimili hér á landi né hefur dvalist hér í einhverju skyni, er af megi ráða að hann vilji íslenskur ríkisborgari vera, missir íslensks ríkisfangs þá er hann verður 22 ára. Þó getur forseti leyft, að hann haldi ríkisfangi sínu, ef um það er sótt innan þess tíma.

□ [Nú missir einhver íslensks ríkisfangs samkvæmt þessari grein og missa þá einnig börn hans íslensks ríkisfangs, sem þau hafa öðlast á grundvelli ríkisfangs hans, nema þau við það verði ríkisfangslaus.]¹⁾

¹⁾ L. 49/1982, 6. gr.

■ **9. gr.** Forsetinn getur leyst þann, sem orðinn er eða óskar að verða erlendur ríkisborgari, undan þegnskyldu á Íslandi, enda sanni aðili, að hann verði innan ákveðins tíma erlendur ríkisborgari, ef hann er ekki þá þegar orðinn það.

□ [Eigi verður þeim neitað um að verða leystur undan þegnskyldu, sem er erlendur ríkisborgari og á lögheimili erlendis.]¹⁾

¹⁾ L. 49/1982, 7. gr.

■ **[9. gr. a.** Ákveða má með samningi við önnur ríki, að ákvæði 2. og 3. mgr. komi til framkvæmda. Orðið samningsríki í þessari grein á við það eða þau ríki, sem slíkur samningur er gerður við.

□ Íslenskur ríkisborgari, sem við fæðingu hefur einnig orðið ríkisborgari í samningsríki, missir íslensks ríkisfangs er hann nær aldursmarki, sem ákveðið er í samningnum, og má ekki vera lægra en 19 ár og ekki hærra en 22 ár, hafi hann síðustu 5 árin átt lögheimili í því samningsríki.

□ Missi einhver ríkisfangs samkvæmt 2. mgr. missa einnig börn hans ríkisfangsins, ef þau leiða það af ríkisfangi hans, nema þau verði við það ríkisfangslaus.

□ Sá, sem misst hefur íslensks ríkisfangs samkvæmt þessari grein og hefur æ síðan verið ríkisborgari í samningsríki, öðlast ríkisfang að nýju, ef hann tilkynnir dómsmálaráðuneytinu skriflega þá ósk sína, enda hafi hann þá fengið að nýju lögheimili hér á landi. Ákveðin í 2. málsl. 4. gr. og í 5. gr. eiga hér við með samsvarandi hætti.]¹⁾

¹⁾ L. 49/1982, 8. gr.

■ **[9. gr. b.** Ákveða má, með samningi við Danmörku, Finnland, Noreg og Svíþjóð, að eitt eða fleiri ákvæðanna í A–C hér á eftir, skuli fá gildi. Orðin norrænt samningsríki í greininni eiga við það eða þau ríki, sem gerður er við slíkur samningur.

A. Þegar beitt er 3. gr. skal meta lögheimili í norrænu samningsríki til 16 ára aldurs til jafns við lögheimili hér á

landi. Þó skal sá, sem hlut á að máli, hafa átt lögheimili hér á landi síðustu 5 árin, þegar yfirlýsing er gefin.

Þegar beitt er 4. gr. skal meta lögheimili í norrænu samningsríki til 12 ára aldurs til jafns við lögheimili hér á landi.

Þegar beitt er 8. gr. skal meta lögheimili í norrænu samningsríki í minnst 7 ár til jafns við lögheimili hér á landi.

B. Ríkisborgari í norrænu samningsríki, sem

1. hefur öðlast ríkisborgarétt þar með öðrum hætti en með lögum eða samsvarandi hætti,

2. hefur náð 18 ára aldri,

3. hefur átt lögheimili hér á landi síðustu 7 árin, og

4. hefur ekki á því tímabili verið dæmdur til refsivistar eða til að sæta öryggisgæslu eða hælisvist samkvæmt ákvæðum almennra hegningarlaga, öðlast íslenskt ríkisfang með því að tilkynna dómsmálaráðherra skriflega þá ósk sína. Ákvæði 5. gr. eiga hér við.

C. Sá sem misst hefur íslensks ríkisfangs, og hefur síðan óslitið verið ríkisborgari í norrænu samningsríki, öðlast ríkisfang að nýju með því að tilkynna dómsmálaráðuneytinu skriflega þá ósk sína, enda hafi hann þá fengið lögheimili hér á landi. Ákvæði 5. gr. eiga hér við.¹⁾

¹⁾ L. 49/1982, 9. gr.

■ **10. gr.** Dómsmálaráðherra sker úr ágreiningi um það, hvort maður hafi öðlast íslenskan ríkisborgarétt við setningu laga þessara eða fullnægi skilyrðum til að öðlast íslenskan ríkisborgarétt með því að lýsa ósk sinni þar um. Skjóta má úrskurði um þetta efni undir úrlausn dómstóla.

□ Dómsmálaráðherra getur sett nánari reglur um framkvæmd laga þessara.

□ Yfirlýsingu samkvæmt lögum þessum, um að maður óski að verða íslenskur ríkisborgari, getur aðeins aðili sjálfur gefið, en ekki forráðamaður eða handhafi foreldravalds.

□ Þar sem eigi er annað ákveðið aldursmark í lögum þessum, skal þeim, sem náð hefur 18 ára aldri, heimilt að gefa yfirlýsingu um ríkisborgarétt samkvæmt lögum þessum, án tillits til þess, að hann er háður forráðum annars manns.

■ **11. gr.** Barn undir 18 ára aldri, sem mundi hafa átt íslenskan ríkisborgarétt, ef ákvæði 1. gr. 1. mgr. 2. tölul. hefðu verið í gildi fyrir gildistöku þessara laga, og ekki er eða hefur verið ríkisborgari í öðru landi, öðlast íslenskt ríkisfang við gildistöku laganna.

□ Kona, sem samkvæmt áður gildandi löggjöf hefur misst íslensks ríkisfangs við það að giftast erlendum ríkisborgara eða við það að öðlast erlendan ríkisborgarétt, annaðhvort við hjónaband eða vegna þess að eiginmaður hennar hefur öðlast erlendan ríkisborgarétt, en mundi hafa haldið íslensku ríkisfangi sínu, ef ákvæði þessara laga hefðu áður verið í gildi, getur endurheimt ríkisborgarétt sinn með því að tilkynna dómsmálaráðuneytinu skriflega þá ósk sína. Slíka tilkynningu skal þó bera fram fyrir 31. desember 1957.

□ Kona, sem nær 22 ára aldri fyrir 1. janúar 1956 og hefur verið eða er gift er hún nær þeim aldri, missir ekki íslensks ríkisfangs samkvæmt 8. gr., 1. mgr., fyrr en í árslok 1956.

□ Nú flyst maður búferlum af landi héðan, sem orðinn er ríkisborgari í öðru landi, en hefur haldið íslensku ríkisfangi samkvæmt ákvæði 2. málsl. 5. gr. laga nr. 64 28. janúar 1935, og missir hann þá ekki íslensks ríkisfangs, nema hann eigi enn ríkisborgarétt í öðru landi og mundi missa eða hafa misst íslensks ríkisfangs samkvæmt ákvæðum 7. gr. þessara laga, ef þau hefðu áður haft gildi.

□ Nú verða þær aðstæður fyrir hendi eftir gildistöku laga þessara, er nægja til þess að öðlast ríkisborgarétt eða varða missi hans, og skal þá fara eftir ákvæðum laga þessara eins og þau hefðu áður gilt.